

การปฏิบัติของแพทย์และบุคลากรสาธารณสุข เพื่อการคุ้มครองสิทธิของคู่สมรส
ในการได้รับรู้ผลเลือดของผู้ติดเชื้อ เอช ไอ วี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การปฏิบัติของแพทย์และบุคลากรสาธารณสุข เพื่อการคุ้มครองสิทธิของคู่สมรสในการได้รับรู้ผลเลือดของผู้ติดเชื้อ เอช ไอ วี

PRACTICE OF PHYSICIANS AND HEALTH PERSONNELS FOR PROTECTION OF COUPLES' S RIGHT TO RECEIVE TEST RESULT WITH HIV TESTING OF HIV/AIDS INFECTOR

โสฬส อ้นไชยะ 5037372 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุทธิ อยู่สถาพร, D.en D (RIGIME 1984) (HONS), เขษฐ รัชดาพรธนาธิกุล, ศษ.ด. (ประชากรศึกษา), นัตรสุนน พฤติภิญโญ, ปช.ด.(ประชากรศาสตร์)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงวิธีการปฏิบัติของแพทย์และบุคลากรสาธารณสุข เพื่อการคุ้มครองสิทธิของคู่สมรสในการรับรู้ผลเลือดของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาข้อมูลที่จะนำวิเคราะห์ และเก็บข้อมูลจากแพทย์ และบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาผู้ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ป่วยเอดส์ ของโรงพยาบาลภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการทั้งหมด 5 โรงพยาบาล จำนวน 85 คน ส่วนของสถานีอนามัย จำนวน 150 คน รวมทั้งหมด 235 คน โดยได้รับแบบสอบถามคืน 221 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94 และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย หรือการรักษาพยาบาล จำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-square test)

ผลการวิจัย พบว่า แพทย์และบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.9 เป็นพยาบาลวิชาชีพ และมีคะแนนความรู้ในการคุ้มครองสิทธิคู่สมรสในระดับปานกลางร้อยละ 63.3 และร้อยละ 84.2 มีคะแนนความคิดเห็นในระดับสูง ในด้านการรับรู้บทบาททางกฎหมายและจริยธรรม อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 99.5 ส่วนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ พบว่า ความรู้ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิในด้านคุ้มครองสิทธิของคู่สมรสในการรับรู้ผลเลือดของผู้ติดเชื้อเอชไอวี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$ ส่วนความคิดเห็น และการรับรู้บทบาท ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิของคู่สมรสในการรับรู้ผลเลือดของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ส่วนข้อบังคับทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการแจ้งผลเลือดให้คู่สมรสในประเทศไทยนั้นผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่ายังไม่จำเป็นเพราะปัญหาเอดส์เป็นปัญหาความไม่เข้าใจ ซึ่งต้องแก้ด้วยความเข้าใจ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการควรมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมให้กับแพทย์ และบุคลากรสาธารณสุข ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการรักษา ต้องมีทักษะในการให้คำปรึกษาที่ดี โดยกำหนดเป็นนโยบายของแต่ละสถานพยาบาล เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แพทย์และบุคลากรสาธารณสุขควรมีความรู้ในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของคู่สมรสในการรับรู้ผลเลือดของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี อย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้คู่สมรสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ได้รับการคุ้มครองสิทธิ และสามารถให้การช่วยเหลือคู่สมรส และผู้ติดเชื้อ อย่างเหมาะสม พร้อม ๆ กัน

คำสำคัญ: ผู้ติดเชื้อเอชไอวี / คู่สมรส / การคุ้มครองสิทธิคู่สมรส / แพทย์และบุคลากรสาธารณสุข

PRACTICE OF PHYSICIANS AND HEALTH PERSONNELS FOR PROTECTION OF COUPLES'S RIGHT TO RECEIVE TEST RESULT WITH HIV TESTING OF HIV/AIDS INFECTOR

SOROS ONCHAIYA 5037372 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN MEDICAL AND PUBLIC HEALTH LAW ADMINISTRATION

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUTHEE USATHAPORN, D.en D (RIGIME 1984) (HONS), CHET RATCHADAPANNATHIKUL, Ed.D.(POPULATION EDUCATION), CHARDSUMON PRUTIPINYO, Ph.D.(DEMOGRAPHY)

ABSTRACT

The study was a survey research with the objective of studying the practice of physicians and other health personnel in protecting the right of the spouse by being informed of HIV/AIDS test result of the consort. Questionnaires were used as the tool for collecting data from the physicians and other health personnel who provided counseling for HIV/AIDS patients in 5 government hospitals and health centers in Samutprakarn Province. (85 physicians and health personnel in hospitals and 150 physicians and health personnel in health centers, totaling 235 persons) There were 221 returned questionnaires (94%) Depth interview with 5 experts in health and medical care was also under taken. Statistical analysis was made using percentage, mean, standard deviation and Chi-square for association analysis.

The study found that the majority of the physicians and other health personnel (62.9%) who provided the counseling service were professional nurses. Among all respondents, 63.3% of them had a medium level of knowledge about the protection of the right of the spouse, 84.2% had a high level of opinion about the matter and 99.5% had high level of perception about their role in legal and ethical aspects. Associative analysis found that knowledge had an association with the practice in protecting the right of the spouse about being informed of HIV/AIDS test result of the consort with statistical significance (p -value < 0.05) However the opinion and perception of the respondents did not have any association with the practice in protecting the right of the spouse about being informed of HIV/AIDS test result of the consort.

In the aspect of the necessity to have the law providing the legal authority to inform the HIV/AIDS test result to the spouse; the experts had the opinion that there was no necessity yet, since AIDS problems were related with the lack of understanding about the diseases. Thus the problems should be solved by the creation of the understanding.

Recommendations from the research were: The Samutprakarn Provincial Health office should advocate clear guidelines of practice for the physicians and other health personnel to have good skill in providing counseling service. Each health service institute should have this guideline as their policy for convenience and efficient practice. The physicians and other health personnel should have sufficient knowledge about the protection of the right of the spouses to be informed of HIV/AIDS test result of their consorts so that they can help both the spouses and their consorts about the right of the spouses and the HIV/AIDS infected consorts properly.

KEY WORDS: HIV PATIENTS / SPOUSE / PROTECTION OF THE RIGHT OF THE SPOUSE / PHYSICIAN AND OTHER HEALTH PERSONNEL

132 pages